UDK 811.163.6’373.6
Silvo Torkar
Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša v Ljubljani

SLOVENSKA ZEMLJEPISNA IMENA, NASTALA IZ SLOVANSKIH ANTROPONIMOV

Na sedanjem slovenskem etničnem prostoru je mogoče prepoznati nad 800 izantroponimnih toponimov slovanskega izvora, pri katerih je distribucija priponskih obrazil drugačna kot pri izapelativnih toponimih, ki so v primerjavi s prvimi pogosteje nastali brez izpeljave, z onimizacijo.

In the current Slovene ethnic area, over 800 toponyms derived from anthroponyms of Slavic origin can be recognized. The distribution of suffixes in these toponyms is different than in toponyms from appelatives, which were, in comparison with the former, formed more often with onymization, without derivation.

Ključne besede: etimologija, onomastika, zemljepisna imena, slovanski antroponimi

Key words: etymology, onomastics, geographical names, Slavic anthroponyms

Med nadaljevalci dela utemeljitelja slovanskega imenoslovja **Frana Miklošiča** (1860, 1864, 1872–74, Jakopin 1992, Šivic-Dular 2002) velja omeniti predvsem **Janeza Scheinigga** (1892) in **Karla Štreklja** (1906), ki sta solidno zastavila raziskovanje slovenske izantroponimske toponimije, ter **Luka Pintarja** (Šlebinger 1916), pred Bezlajem najbolj plodovitega slovenskega imenoslovca. K razumevanju slovenske izantroponimske antroponimije so prispevali nepogrešljiv delež **Primus Lessiak** (1922), **Fran Ramovš** (1924), **Petar Skok** (1934) in **Eberhard Kranzmayer** (1956–58). **France Bezlaj** je s svojo monografijo Slovenska vodna imena (1956–61) in številnimi drugimi razpravami dvignil vedenje o slovenskem lastnoimenskem fondu na kvalitativno novo raven. Najpomembnejša spoznanja s tega področja je Bezlaj vključil tudi v svoj Etimološki slovar slovenskega jezika, predvsem v njegovo prvo knjigo (1976). Pod Bezlajevim mentorstvom sta nastali dve razpravi avtorjev **Draga Mertlja** (1960–61) in **Maje Košmrlj** (1970). **Otto Kronsteiner** je monografsko obdelal strukturo in semantiko staroslovenskih (alpskoslovanskih) osebnih imen (1975) in slovenska krajevna imena na Koroškem (1982), ki so bila tudi predmet raziskave **Heinza Dietra Pohla** (2000), medtem ko je zgornještajerska alpskoslovanska krajevna imena obdelala **Brigitte Mader** (1986), ponemčena spodnjeavstrijska **Georg Holzer** (2001) in **Angela Bergermayer** (2005), ponemčena vzhodnotirolska pa **Hubert Bergmann** (2005).

Raziskanost slovenskih izantroponimnih toponimov je v primerjavi z drugimi slovanskimi narodi slabša, sama problematika pa je tako v širši javnosti kot celo v mlajših slovenističnih krogih dokaj neznana. Od izida Bezlajeve monografije o vodnih imenih je minilo že okrog 50 let, od izida edine poljudnoznanstvene knjige na to temo, Bezlajevih Esejev o slovenskem jeziku, pa že 40 let. Študijski in šolski programi ter učbeniki o tej problematiki prav tako molčijo in niti spoznanja prejšnjih rodov jezikoslovcev vanje skorajda niso prodrla. Potreba po celoviti obravnavi slovanske antroponimije v slovenski toponimiji je torej nedvomna.

1 Sistematične objave zgodovinskih virov za slovensko ozemlje so žal v precejšnjem zaostanku (manjka izdaja srednjeveške historične topografije za Primorsko, pomanjkljiva je za Kranjsko, na kritično izdajo čaka vrsta zelo pomembnih srednjeveških urbarjev), kar nedvomno zaviralno vpliva na obseg in kvaliteto imenoslovnih raziskav. Glede na to še posebej pozitivno izstopa izdaja jožefinskih vojaških zemljevidov in opisov iz let ok. 1780–85 (Jožefinski 1995–2001), ki je dragocena zaradi številnih slovenskih oblik krajevnih imen namesto uradnih nemških in zato, ker pokriva (skoraj) celotno slovensko etnično ozemlje. Druga pomembna pridobitev za imenoslovne raziskave pa je prenos zemljevidov franciscejskega katastra za ozemlje Republike Slovenije iz let ok. 1821–1826 oz. 1857–1860 (za Prekmurje) na svetovni splet, ki ga je opravil Arhiv Republike Slovenije (FK). V precejšnjo pomoč raziskovalcu je tudi spletna stran Statističnega urada Republike Slovenije, ki omogoča vpogled v korpus krajevnih imen na ozemlju RS in iskanje celih skupin imen glede na enake glasovne nize na začetku in na koncu imena ali kjerkoli v imenu (SURS).

O pomenu historičnih zapisov za vsakršno razglabljanje o krajevnih imenih pričajo napake, ki so jih dopustili celo vidni jezikoslovci, kadar so zanemarili historično gradivo oz. niso imeli vpogleda vanj. Tako je npr. Luka Pintar imena *Hlavče njive*, *Hobovše*, *Hotavlje*, *Hotedršica*, *Mavhinje*, *Sidraž*, *Sodražica*, *Stična*, *Todraž*, *Želimlje* in še nekatera razlagal iz vseh mogočih apelativov, čeprav je zanje z veliko zanesljivostjo mogoče dokazati motivacijo v starih slovenskih antroponimih (za *Hobovše* gl. Bezlaj 1956, 1967, 1976, za *Hotavlje* gl. Bezlaj 1956, za *Sodražico* gl. Bezlaj 1961, Kolarič 1963, za *Stično* gl. Ramovš 1924).

Namen mojega prikaza je, podobno kot pri K. Štreklju daljnega leta 1906, »obogatiti poznavanje našega staroslovenskega imenoslovja«. Še po več kot sto letih lahko ponovimo za njim, »da naši predniki niso bili v tem oziru (v tvorbi zemljepisnih imen iz domačih osebnih imen, dodal S.T.) niti v naši domovini večji reveži od drugih Slovanov, ampak je njihova imena treba očistiti samo poznejših peg, pa se nam precej pokažejo v pravem starem blesku« (Štrekelj 1906: 41). Med imeni, ki jih obravnavam, so takšna, ki so jih dosedanji rodovi slovenskih imenoslovcev bodisi uvrščali med substratna (*Ljubljana*, *Čadrg*), bodisi razlagali iz drugačnih imenskih (*Cvetkovci*, *Prvačina*, *Hotemež*) ali apelativnih podstav (*Kotlje*, *Hotedršica*) ali z drugimi obrazili (*Ljubinj*, *Ljubija*, *Bitež*) bodisi se jih izogibali ali jih označevali kot nejasna (*Domžale*, *Bohinj*).

Bezlaj je v svoji monografiji o slovenskih vodnih imenih predstavil v veliki meri tudi vprašanja izpeljave in tvorbe drugih zemljepisnih, zlasti še krajevnih imen. Nekatera spoznanja so dozorela šele po izidu obeh knjig in jih je Bezlaj strnil v članku o slovenskem imenotvornem procesu (Bezlaj 1965, 1967, 2003).

Že vsaj od Miklošiča dalje je znano, da so zemljepisna imena nastala iz občnih, iz osebnih ali iz drugih zemljepisnih imen. Manjši del je formalno enak občnim, osebnim ali drugim zemljepisnim imenom in je nastal z onimizacijo (*selo* > *Selo*) oz. transonimizacijo (voda *Raščica* > vas *Raščica*), večina pa je iz teh izrazov in imen tvorjena s pomočjo značilnih imenotvornih obrazil, še nekatera pa so nastala z zlaganjem in sklapljanjem. S transonimizacijo so nastala tudi prenesena imena, npr. *Jeruzalem* (o. Ljutomer), *Pekel* (o. Maribor, o. Trebnje), *Dunaj* (o. Krško).

Bezlaj je večkrat izrazil mnenje, da kar polovica slovenskih krajevnih imen izvira iz osebnih imen, pri čemer je seveda poleg slovanskih imel v mislih tudi germanska

in romanska ter imena svetniških zavetnikov. V resnici delež te kategorije krajevnih imen ne dosega niti tretjine, pri čemer se pri tem izračunu jemlje v poštev le število razlikujočih se krajevnih imen, ne pa krajev. Okrog šest tisoč samostojnih naselij v RS je namreč poimenovanih s 3360 leksikalno različnimi krajevnimi imeni (Majdič 2001: 81). Od teh bi morali odšteti še vsa tista imena, ki so drugačna le zaradi umetno ustvarjenega prilastka. V mejah RS je po predhodni oceni mogoče prepoznati nad 530 krajevnih imen, nastalih iz slovanskih antroponimov, na dvojezičnem ozemlju avstrijske Koroške in Štajerske pa okrog 120, medtem ko jih je v italijanskem zamejstvu komaj za vzorec. Število izantroponimnih vodnih imen je le dobrih 20, gorskih pa le okrog 10. Pač pa je v virih izpričanih še na desetine zemljepisnih imen, ki kažejo svoj izvor v staroslovenskih osebnih imenih, a so bila v zadnjih stoletjih zamenjana s svetniškimi in apelativnimi, ali pa so izginila skupaj s krajem samim. Če k temu prištejemo še več desetin mikrotoponimov, ki razodevajo svojo slovansko antroponimsko podstavo, naraste skupno število na več kot 800 enot.

2 Na vzorcu, ki obsega skoraj polovico celotnega korpusa, nabranega iz SKI 1985, SURS, TTN5, Merkù 1999, Zdovc 1993 ter spodaj navedenih historičnih virov, je bilo mogoče ugotoviti naslednjo pogostnost imenotvornih obrazil oz. imenotvornih načinov:

2.1 Daleč na prvem mestu je staro svojilno priponsko obrazilo ***-jь***.

Za ***Hlavče Njive*** (o. Gorenja vas – Poljane) s historičnimi zapisi *Qualtsemb* 1291, *Chlapscheniue* 1501, *Cualtschegniue* 1584, *Hlapshe Niue* 1682 in prvo standardizacijo *Hvalčje Njive* 1880 je zgodovinar P. Blaznik trdil, da je »naselbina imenovana po hlapcih« (Planina 1981: 219). Seveda gre za metatezo *Hvalče* > *Hlavče*, pridevnik je izpeljan iz okrajšanega slovanskega imena *Hvalec* (< ***Hvalimir***) s svojilnim obrazilom *-jь*, prim. toponim *Hvalьča glava* v Svetostefanski hrisovulji kralja Milutina 1318 (Rodić 1980: 307). *Hlavče njive* so torej ***Hvalče njive**. Prim. še ***Hovče*** na Koroškem, nem. *Kaltschach*, 1431 *Qualtschach* < **Hvalčane*.

Z obrazilom *-jь* so tvorjena tudi krajevna imena *Ljubija*, *Litija* in *Trebija*, v katerih je Bezlaj videl tuje obrazilo *-ija*, zaradi česar je vsaj prvi dve imeni uvrščal med substratna. Pri razlagi ojkonima, oronima in dveh hidronimov ***Ljubíja*** v Sloveniji, ojkonima ***Ljubija*** v Bosni ter *Libidza* (< *Lubidza*) pri Częstochowi (NMP VI: 100) se je mogoče nasloniti na tri ojkonime ***Љубижда*** na Kosovu, ki jih je Zaimov razložil iz imenske oblike *Ljubid*, nastale po kontrakciji iz imena *Ljubovid* (Zaimov 1973: 124–125). Primerov izpeljav krajevnih imen iz neokrajšanega imena Ljubovid imamo med Slovani dovolj: hidronim ***Љубовиђа*** pri kraju ***Љубовија*** v Srbiji, nekdanja hidronim in ojkonim ***Любовижа*** v novgorodski pokrajini (Vasiljev 2005: 71), več ojkonimov ***Lubowidz*** in ***Lubowidza*** na Poljskem (NMP VI: 221–222). Glede na bosansko *Ljubijo* in srbsko *Ljubovijo* je vsekakor zanimivo, da obstaja celo globoko na štokavskem področju v Bosni in v Srbiji nepričakovani slovensko-čakavsko-kajkavski odraz *-j-* za štokavski *-đ-* (*saja*, *saje* namesto *sađa*), na kar je pred leti opozoril M. Šimundić (1985/86: 274–275).

Ojkonim ***Račja vas*** v o. Brežice izvaja Bezlaj (1961: 132) iz nemškega antroponima *Rathart*, pri čemer se opira na Pintarja in Ramovša (1924: 264). Nemško poimenovanje

te dolenjske vasi izpred l. 1918 je *Reitersdorf*. Toda historični zapisi za ***Račjo vas*** so: *Ratisdorf* ok. 1340, *Ratestorff* 1351, *Ratersdorff* 1436, *Ratesdorf* 1445 (Kos 1975: 685), lokalni pridevnik pa *rateški*. Edini »moteči« zapis z vrinjenim *-r-* pojasnjuje že Pintar z rotacizmom, zato vse govori v prid slovanskemu antroponimu *Ratęta* < *Ratmir*, torej ****Ratęt-ja vas***. *Reitersdorf* je torej le nemška glasovna prilagoditev slovenskega imena.

2.2 Na drugem mestu po pogostnosti je patronimično in stanovniško obrazilo ***-ci***, ki vključuje tudi skupini na *-inci* in *-ovci*. Velika večina je razmeščena severovzhodno od Drave, nekaj jih najdemo tudi v Beli krajini. Čisti patronimiki so npr. ***Ródmošci*** v o. Gornja Radgona (< **Radmǫžъ*, prim. osebno ime *Радмуж*, izpričano ok. 1330 v Srbiji, Grković 1983: 200), ***Sebéborci*** v Prekmurju (prim. osebno ime *Zebebor*, izpričano 1050–1065 v Kranjski Gori, Kos Gr. 3: 108), ***Trdobójci*** v Halozah (prim. osebni imeni *Dridogoi* = **Trьdogojь* in *Dridodrago* = **Trьdodragъ*, izpričani l. 1030 na Gornjem Štajerskem, Kos Gr. III: 15), ***Večéslavci*** v Prekmurju (prim. osebno ime *Wekeslav*, izpričano 1240 na Solbici v Reziji, Kos 1954: 300), enako tudi ***Búdinci*** v Prekmurju (prim. osebno ime *Budin*, izpričano 1181 v Števerjanu pri Gorici, Kos Gr. IV: 331, in priimka *Budin* in *Budina*), ***Príbinci*** v o. Črnomelj (prim. osebno ime spodnjepanonskega kneza *Pribine* ok. 850, in priimka †*Prebin* in *Pribina*, kar so hipokoristične oblike imena *Pribislav*, izpričanega za karantanskega kneza ok. 800 in plemenitaša iz okolice Medvod l. 989, Kos Gr. I: 365, Kos Gr. II: 382), ***Rádenci*** (< **Rádinъ*, prim. osebno ime *Radin*, izpričano v 12. stol. pri Leobnu na Gornjem Štajerskem, Kos Gr. IV: 474, in priimek *Radin*), ***Radénci*** v o. Črnomelj (< **Radenъ*, prim. osebno ime *Dobren*, izpričano v 12. stol. na Gornjem Štajerskem, Kos Gr. IV: 470, in osebno ime *Milena*, izpričano 1515 na Kamnem v o. Tolmin, Torkar 2003: 175, ter krajevna imena *Zorénci* v o. Črnomelj, *Dráženci* pri Ptuju in *Godenínci* pri Ormožu). Podaljšave s pridevniškima obraziloma *-ov* in *-in* imajo npr. prekmurski ***Satahóvci*** (< **Svetohovci* < **Svętohъ*, 1499 *Zwethehowcz*, Zelko 1982: 81), ***Cvetkóvci*** v o. Ormož (< **Svetohovci*, 1413 *Zwetochawczen*, Blaznik HTŠK: 118), s kontrakcijo ***Lasigóvci*** v Slovenskih goricah (< **Vlastigoj-ev-ci*), ***Stógovci*** na Apaškem polju in v dolini Dravinje (< **Stojgoj-ev-ci*), in pa ***Hvaletinci*** v Slovenskih goricah (< **Hvalęta*), ***Stanetinci*** v Prekmurju in Slovenskih goricah (< **Stanęta*), ***Starošince*** v o. Kidričevo (< **Staroha*). Zanimiv je toponim ***Radmožánci*** v o. Lendava (< **Radmǫžъ*), saj je popolnoma enak stanovniškemu imenu od zgoraj navedenega toponima *Rodmošci*, ki jasno kaže na genezo toponima *Radmožanci*. Nastal je z obrazilom *-jane*, ki se mu je kasneje pridružilo še obrazilo *-ci*. To krajevno ime je poleg *Rakičana* eno redkih v Prekmurju z ohranjenim obrazilom *-jane*. Glede morfema *-mǫž-* v imenski podstavi prim. spodaj obravnavani krajevni imeni *Hotemaže* in *Hotemež* (< **Hotěmǫžъ*).

2.3 Na tretjem mestu prejšnjemu tesno sledi stanovniško obrazilo ***-jane***, pogosto sinkopirano v *-je*, ki pa se ne pritika neposredno na antroponimno podstavo, pač pa na njeno izpeljanko s svojilnim obrazilom *-jь* ali *-yn'i*, npr. ***Bitnje*** v o. Kranj in o. Bohinj (< **Bytъ*), ***Domžale*** (< **Domsel* < **Domaslavъ*), ***Goče*** v o. Vipava (< **Godьcь* < **Goděslavъ*), ***Gotovlje*** v o. Žalec (< **Godomъ*), ***Hotemaže*** v o. Šenčur (< **Hotěmǫžъ*),

Kotlje v o. Ravne na Koroškem (< **Hotelь*)**,** ***Lemerje*** v Prekmurju (< **Lihomirъ*), ***Ljubljana*** (< **Ljubid* < **Ljubovidъ*); *-ęta* + *-jь* + *-jane*: ***Radeče*** (< **Radęta*)**,** ***Roče*** v o. Tolmin (< **Radьcь* ali *Radęta*), ***Zlateče*** v o. Vojnik (< **Zlatęta*), prim. priimek *Zlate* (Skok 1934: 61).

Domžale (1230 *Dommselsdorff*) imajo v podstavi **Domsel*, kar je hipokoristična oblika imena **Domaslavъ*. Ime *Domsel* je izpričano v Gorenji Vrtojbi ok. leta 1200 (Kos 1954: 107). Ta tip krajšanja je znan še po priimkih *Braniselj* iz *Branislav*, †*Dobrosel* iz *Dobroslav* ter apelativih *drnoselj* iz *drnosliva* in *trnoselj* iz *trnosliva* (Bajec 1952: 99, 102). K temu lahko dodamo še krajevno ime *Rádizel* (< **Radisel* < **Radislavъ*) v o. Hoče-Slivnica in ime župnije *Sv. Venčesl* v o. Slovenska Bistrica. Zvenečnostna premena **Domsel* > **Domzel* je verjetno nastala pod nemškim vplivom, k imenu **Domzel* se je pritaknilo najprej svojilno obrazilo *-jь* (*Domželj*), nato pa še stanovniško obrazilo *-jane*: **Domželjane* > *Domžalane* > *Domžale* z gorenjsko otrditvijo *-lj-* > *-l-* (1558 *Damschale*, Kos 1975: 117).

Gotovlje, krajevno ime, in ***Godomlja***, ime potoka, ki teče skozi Gotovlje, sta najtesneje povezani. Historični zapisi dokazujejo, da je toponim *Gotovlje* že od 1263 dalje ponemčen v *Gottendorf*, medtem ko je potok obdržal izvirno ime *Godomlja* (1393 *Godumel*), nastalo s svojilno pripono *-jь* iz *Godomъ* k antroponimu *Goděmirъ* ali *Goděslavъ*. Tu se lepo vidi, da nemška penetracija ni vselej segla do najmanjših zemljepisnih imen, in z veliko gotovostjo lahko sklepamo, da nam vodno ime *Godomlja* ohranja prvotno podobo krajevnega imena *Gotovlje*.

Hotemaže pri Kranju premorejo številne historične zapise: 1207 in 1342 *Chotmosach*, 1387 *Chotmasach*, 1403 in 1430 *Chozmansach*, 1436 in 1455, 1464 ter 1495 *Chathemesach*, 1426 *Kottemas*, 1444 *Kathemas*, *Cotemesach*, 1458 *Chotemesch*, *Kotthemezz*, 1494 *Cotthemess* (Kos 1975: 198), 1780 *Timasche* (Jožefinski 1998: 117), 1826 *Hotemesch* (FK, k.o. Tupaliče).

Z imenom Hotemaže je v najtesnejši genetski zvezi toponim ***Hotemež*** v o. Radeče, ki ga že Valvasor 1689 piše *Hotemesch*. *Hotemaže*, kot vidimo iz historičnih zapisov, so pisarji zapisovali bodisi v mestniku, bodisi v rodilniku množine. Prav rodilniške oblike *Chotemesch*, *Kotthemezz*, *Cotthemess* nam kažejo način nastanka krajevnega imena *Hotemež*: s konverzijo ali flektivno derivacijo. Ime *Hotemaže* lahko rekonstruiramo kot **Hotěmǫžъ* s priponama *-jь* in *-jane*, Hotemež pa kot nominalizirani in singularizirani rodilnik množine od enakega imena, kljub Bezlaju, ki ga izvaja iz **chotě-mǫg-jь* (1967: 159).

Tudi koroške ***Kotlje*** so dobro dokumentirane: 1242 *Chotlach*, Kos Gr. V: 382; 1313 *Chotulach*, 1314 *Chottelach*, 1367 *Chotelach*, 1425 *Chotelach*, 1449–1452 *Kottelacher pharr*, 1457–1461 *Kotlach*, 1461 *Khotelach*, ok. 1480 *Kottelacher ambt*, 1482 *Coetellach*, 1488 *Khotholach*, ok. 1500 *zu Koettenlach*, Blaznik HTŠK: 367; ok. 1780 *Hottulia*, *Hottälia*, Jožefinski 2000: 7; 1827 *Köttulach* oz. *Köttelach*, FK. Glede na historične zapise in upoštevaje stanovniško ime *Hotúljci*, pridevnik *hotúljski*, vodno ime *Hotuljka* s starejšo obliko *Hotulja* (ime potoka, ki teče skozi Kotlje), ni najmanjšega dvoma, da je motivacijska podstava za ime potoka in kraja staro osebno ime **Hotelь* (< **Hotěmirъ* ali **Hotědragъ*), medtem ko je vzglasni *k-* nastal pod nemškim vplivom.

Ljubljana (1146 *Luwigana*, Kos Gr. IV: 125; 1327, 1328 in 1335 *Glublana*, GZL 1960: 3, 10, 24, 28, 30, 31, 42, 54; 1328 in 1337 *Glubliana*, GZL 1960: 8, 63), je

zelo verjetno nastala iz vodnega imena *Ljubija* (**Ljubid-ja*) z zgodnjim prehodom pripone *-jane* v *-jana*, kar je pojav, ki je še danes znan pri stanovniških imenih v narečjih vzhodno od Ljubljane. Krajevna imena tega tipa so tudi *Biljana*, *Borjana*, *Košana*, *Kožbana*, *Sežana* idr., vsa na zahodnem slovenskem robu, o njih pa je Bezlaj z zmotno interpretacijo priponskega obrazila *-ana* sklepal, da so romanska (Torkar 2007). Neposreden dokaz za obstoj prehoda *-jane* v *-jana* so *Čeplje* v o. Kočevje, ki so leta 1780 zapisane kot *Tseplana* (Jožefinski 1995: 138).

2.4 Četrto mesto zavzema patronimično obrazilo ***-iči*** oz. ***-iče*** (< *-itjь*): ***Bitiče*** v o. Litija (< **Bytiči*, iz patronimika **Bytič* k osebnemu imenu **Bytogojь*); ***Bodešče*** v o. Bled (< **Bodešiči*, 1185 *Podesich*, Kos 1975: 30, iz osebnega imena **Bodeša* < **Bodislavъ*, prim. toponim *Bodislavci* v o. Ljutomer); ***Družče*** v o. Sevnica (< **Družiči*, iz patronimika **Družič* k osebnemu imenu **Družimirъ*, prim. *Družmirje* v o. Šoštanj); ***Godešič*** v o. Škofja Loka (< *Godešiče* < **Godešiči*, 1581 *Gudesiz*, iz osebnega imena *Godeša*, ki je ohranjeno v priimku *Godeša*); ***Libeliče*** v o. Dravograd (< **Ljubeliči*, 1154 *Liwuelich*, Kos Gr. IV: 173, iz osebnega imena **Ljubьlь*); ***Mladetiče*** v o. Sevnica (iz patronimika **Mladetič* k hipokoristiku **Mladęta* iz osebnega imena na *Mlad-*); ***Slaveči*** v Prekmurju (< **Slaviči*); ***Stanežiče*** v o. Ljubljana (< **Stanešiči*); ***Vrabče*** v o. Sežana (< **Vrabiči*); ***Žabče*** in ***Zabíče*** v o. Tolmin in o. Ilirska Bistrica (< **Žabiči*). Z izjemo *Godešiča* so vsa našteta imena nastala s konverzijo oz. s prevrednotenjem oblike smernega tožilnika množine v imenovalnik množine, Godešič pa je rezultat konverzije iz rodilnika množine v imenovalnik ednine.

2.5 Pridevniško obrazilo ***-ov***: ***Betajnova*** in ***Butajnova*** na Vrhniki in pri Horjulu (slednja ima historične zapise 1304 *zem Weynigem Wittayn*, 1498 *Klain Wetany*, tudi *Wetany*, *Betemi*, *Petani*, 1526 *Bethania*), zapis iz l. 1304 kaže na prvotno imensko obliko **Bytanъ* + *-jь*, kasneje razširjeno še z obrazilom *-ov*; ***Gočova*** v Slovenskih goricah, historični zapisi 1351 *Gotschach*, 1441 *Gotschen* kažejo, da se je to krajevno ime razvilo iz starejše oblike **Go(d)čane*, izpeljane iz osebnega imena **Godьcь* < **Goděslavъ*, prim. *Goče* na Vipavskem; ***Prebačevo*** pri Kranju s historičnimi zapisi 1343 *Pribetsch*, 1381 *Prewacz*, 1458 *Prewatsch* (Kos 1975: 474) lahko razložimo iz osebnega imena **Pribak* < **Pribyslavъ*, najprej izpeljano le z obrazilom *-jь (*Pribač*), pozneje razširjeno z obrazilom *-ov*, prim. tudi toponim *Prvačina*; potok in naselje ***Račeva*** v o. Žiri, 1501 *Radischeui* (Kos 1975: 495), kar omogoča rekonstrukcijo **Radičeva (voda)* iz osebnega imena **Radič* ali **Radik* k dvočlenskim imenom na *Rad-*; ***Radohova vas*** na Dolenjskem (nekdaj tudi vas na Pivki) iz v virih pogosto izpričanega osebnega imena *Radoh* oz. *Radoha*, npr. 1060–1070 *Radoch* v Kranjski Gori (Kos Gr. III: 130).

2.6 Zbirno obrazilo ***-ina***: ***Hotična*** na Krasu (< **Hotik*, 1780 *Kotitschina*, Jožefinski 1997: 164); ***Prvačina*** v o. Nova Gorica (< **Pribačina* < **Pribak* < **Pribyslavъ* ali **Pribygojь*, izpeljano najprej le z obrazilom *-jь (*Pribač*), 1298 *Prebätsch*, prim. tudi *Prebačevo* pri Kranju; imena ne kaže povezovati z morfemom *prvi*, kot npr. Snoj v Bezlaj 1995: 132, etimologija Torkar 2004); ***Račna*** v o. Grosuplje (< **Radičina*, 1458 *Raditschin*, Kos 1975: 496, iz osebnega imena **Radik*); ***Skaručna*** v o. Vodice

(< **Skoruta*, ime je razložil Ramovš 1952–53); ***Stična*** na Dolenjskem (< **Žitičina* < **Žitiči*, 1608 *Siticina*, *Sitizina*, ime je prepričljivo razložil šele Ramovš 1924).

2.7 Pridevniško obrazilo ***-ьsk-***: ***Dobriška vas*** pri Slovenskih Konjicah (1451 *Tobriska*, Blaznik HTŠK I: 146, iz osebnega imena **Dobriha*, prim. priimek *Dobriha* s 15 nosilci); ***Drobínsko*** v o. Šentjur (< **Dobrinsko*, 1404 *Dobrinsk*, Blaznik HTŠK I: 176, iz osebnega imena **Dobrinъ*, prim. starosrbsko ime *Добрин*, Grković 1983: 173, in priimek *Dobrin* s 100 nosilci); ***Družinska vas*** na Dolenjskem (1483 *Drosindorff*, Kos 1975: 668, iz osebnega imena **Družina*, prim. priimek *Družina* s 63 nosilci); ***Lušečka vas*** v o. Poljčane (1345 *Lubsendorf*, Blaznik HTŠK I: 460, iz osebnega imena **Ljubšęta*); ***Rátanska vas*** v o. Rogaška Slatina (1338 *Ratenstorf*, Blaznik HTŠK II: 205, iz osebnega imena **Ratenъ*); ***Stanečka vas*** v o. Majšperk (1438 *Standorf*, Blaznik HTŠK II: 328, iz osebnega imena **Stanęta*); ***Stiška vas*** v o. Cerklje na Gorenjskem, ime je nastalo z izpeljavo iz krajevnega imena *Stična* < **Žitična*.

2.8 Obrazilo ***-ica***: ***Gostinca*** v o. Podčetrtek (< **Gostinъ*, 1428 *Gostinitz*, 1780 *Gortin*, 1825 *Kostinza*, osebno ime *Gostin* je izpričano v 12. stol. v Linzu v Zgornji Avstriji, Kronsteiner 1975: 42); ***Hotedršica*** v o. Logatec (< **Hotědragъ*, 1421 *Kathedresicz*, Kos 1975: 198, prim. zapise za Sodražico, ki kažejo, da je Bezlaj 1967: 159 pri Hotedršici brez potrebe taval); ***Kozmeríce*** v o. Tolmin (< **Gostimirъ*, 1377 *Costameriça*, *Castomeriça*, Kos 1948: 49, 58, 1515 *Gastameriza*, Torkar 2003: 165); potok in naselje ***Ráščica*** na Dolenjskem (glede na to, da je Trubar 1575 pisal *Rastzhica*, smemo izvajati vodno ime iz osebnega imena **Rast* z obraziloma *-jь* + *-ica*, prim. dvočlensko osebno ime *Raztegoy* = **Rastigojъ*, izpričano v 12. stol. v Leobnu na Zgornjem Štajerskem, Kos Gr IV: 474), ***Sódražica*** na Dolenjskem (< **Stojdragъ*, 1220 *Stoidrasicz*, 1444 *Stodersicz*, Kos 1975: 562, ime je podrobneje razložil Kolarič 1963), ***Stražgónjca*** v o. Kidričevo (< **Dražigojь* + *-ьn-* + *-ica*, 1237 *Drascoy*, Blaznik HTŠK II: 344).

2.9 Pridevniško obrazilo ***-in***: ***Bóletina*** v o. Šentjur (< **Bolęta* < **Boleslavъ*, prim. *Volzlav* v 12. stol. na Gornjem Štajerskem, Kos Gr. IV: 472, in priimek *Bole* s 331 nosilci), potok in naselje ***Devína*** v o. Slovenska Bistrica (< **Děva*, prim. *Devin* pri Trstu), ***Doblatína*** v o. Laško (< **Doblęta*, prim. osebno ime *Dobligoy* 1240 v Njivi v Reziji, Kos 1954: 301), enako tudi ***Dobletína*** v o. Nazarje, ***Gortína*** v o. Muta (< **Godetina* < **Godęta*, 1147 *Godentin*, 1289 *Godentein*, 1382 *Gorentein*, Blaznik HTŠK I: 239), ***Ljubečna*** v o. Celje, 1436 *Lubiczen*, enako tudi ***Ljubično*** (lok. *Ljubečna* in *Ljubečno*) v o. Poljčane (< **Ljubica*, 1347 *Lubitschin*, 1464 *Lubiczendorf*, Blaznik HTŠK I: 436–437), ***Slavina*** v o. Pivka (< **Slava*), ***Stanošina*** pri Ptuju (< **Stanoha*), ***Strezetina*** v o. Ormož (< **Strezęta* < **Strezimirъ*, prim. toponime †*Strezetinci* na Hrvaškem, Lubaś 1971: 134, *Стрезимировци* v vzhodni Srbiji, Imenik 1951: 565, *Стрезовце* pri Kumanovem v Makedoniji, Stankovska 1997: 291).

2.10 Svojilno obrazilo ***-yn'i*:** Sławski poudarja, da »pripona *-yn'i* igra veliko vlogo v slovanski onomastiki« (Slawski ZSP I: 139). Bezlaj je šele v Esejih (1967: 159) priznal obstoj tega obrazila v imenih ***Tuhinj*** in ***Strahinj***: »Slovničarji razlagajo psl.

tip *gospodyńi*, *bogyńi*, *kъnęgyńi* kot substantive, iz katerih so se potem razvile oblike *gospodinja*, *boginja*, *kneginja*. Imenoslovec pa sumi, da so to prastari pridevniki 'tista, ki pripada gospodu, bogu, knezu'.« Pozneje je v ESSJ I pri razlagi leksema *gospodinja* menil, da je bil, sodeč po onomastiki (prim. *Tuhinj*, *Strahinj* < **tuhyni*, **strahyni*), to prvotno svojilni pridevnik, ki se je pozneje posamostalil (Bezlaj 1976: 174). Imeni *Tuhinj* in *Strahinj* sta dejansko nastali iz imenskih oblik **Tuhъ* (< **Dragotuhъ*, prim. toponim *Dragatuš* v o. Črnomelj) in **Strahъ* (< **Strahomirъ*, prim. toponim *Strahomer* v o. Ig) z moško obliko svojilnega obrazila *-inja* in z elipso odnosnice. Bezlaj v to skupino ni pritegnil toponima ***Bohinj***, češ da se po naglasu razlikuje od imenskega tipa *Tuhinj*, *Strahinj* (Bezlaj 1976: 30), čeprav je v Slovenskih vodnih imenih celo sam zapisal: »Nemško ime (*Vochin*, *Vochein*) priča za starejši slov. naglas **Bohiń*« (1956: 73). Najstarejši zapisi za Bohinj so 1065–1075 *Bochingun*, 1085–1090 *Bochingin* in 1120 *Uochina* (Kos 1975: 688), Bezlaj pa jih je prezrl, ker se navajajo pri Srednji vasi v Bohinju. Posebnost prvih dveh je nemška substitucija slovenskega množinskega obrazila *-ingen* za *-jane*, saj se je toponim sprva očitno pojavljal kot stanovniško ime. Že slovaški jezikoslovec Stanislav (1948: 63) je trdil, da je pri toponimu *Bohinj* treba izhajati iz slovanskega antroponima *Bohъ*, le da slednjega ni podrobneje razložil. Glede na paralele v slovanskem svetu od Ukrajine (*Любохини* v Volinju, 1564 *Lubochinie*, Šulgač 2001: 81), Poljske (*Lubochnia*, 1335 *Lubochen*, 1391 *Magna Lubochijna*, 1400 *Lubochnya Maior*, se razlaga iz nekdanjega **Lubochynia*, iz osebnega imena *Lubocha* s priponskim obrazilom *-ynia*, NMP VI: 210), do Češke (*Libyně* razlaga Profous 1949: 605 iz os. i. *Lib* < *Ljub* s pripono *-yně*) pa je mogoče *Bohinj* zadovoljivo pojasniti iz antroponima **Ljubohъ* in obrazila *-ynь*, pri čemer je že zelo zgodaj odpadel nenaglašeni prvi zlog. V 11. stol. se je k **(Lju)bohynь (dolъ)* pritikalo še stanovniško obrazilo *-jane* > **(Lju)bohinje*, ki pa se je, sodeč po zapisih, že v 12. stol. začelo opuščati. Zanimivo je ime *Bohinji lazi* v kraju Češnjice v Tuhinju (TTN5).

Med zemljepisna imena z istim priponskim obrazilom smemo uvrstiti tudi vodno in krajevno ime ***Hudinja*** pod Pohorjem (< **Hodynja* < **Hodъ*, 1025 *Chodinia*, Kos Gr. III: 44), vodno in krajevno ime ***Mislinja*** pod Pohorjem (< **Myslynja* < **Myslъ*, 1335 *Misling*, Blaznik HŠTK I: 561), ***Boginja vas*** v o. Metlika (< **Bogynja vьsь* < *Bogъ*, 1438 *Wogindarff*, Kos 1975: 662), ***Hotinja vas*** pod Pohorjem (< **Hotynja vьsь* < *Hotъ*, 1323 Ottendorf, Blaznik HTŠK I: 287).

O težavah pri jasnem razmejevanju današnjih oblik, ki izhajajo iz nekdanjih tvorjenk na *-yni* in *-in* oz. *-ina*, zlasti v jezikih, ki so izgubili opozicijo *y – i*, je pisal že Trubačov (1978: 47). V stari slovenščini so namreč izpričana osebna imena *Ljubin*, *Gostin*, *Radin*, *Bitina*, zato je izpeljava z obrazilom *-jь* iz njih vsekakor mogoča. Po drugi strani pa nam vzporednice z večino slovanskih jezikov nakazujejo realne možnosti za uvrstitev navedenih in še drugih toponimov v skupino z obrazilom *-yni*.

Krajevno ime ***Ljubínj*** v o. Tolmin (1377 *Glubin*, Kos 1948: 57, 1515 *Lubein*, 1523 *Lubing*, Torkar 2003: 168) Bezlaj razlaga iz domnevno prvotnega vodnega imena **Ljubin potok* in meni, da gre za hiperkorekturo v zapisu (Bezlaj 1956: 347). Vendar že H. Tuma piše, da »stari Tolminci jasno izrekajo /…/ *Lbinj*, *Polbinj* (z mehkim *n*)« (Tuma 1929: 65).

Osebno ime *Ljubin* je bilo pri Slovanih izpričano že leta 827 (Puchenau v Zgornji Avstriji, Kronsteiner 1975: 48), pri Srbih leta 1318 v Svetostefanski hrisovulji (Ivić – Grković 1980: 97), isti tip izpeljanke pa najdemo tudi v slovenskih priimkih *Borin* (60), *Budin* (83), *Dobrin* (100), *Radin* (111), *Svetin* (20), *Zorin* (90) ipd.[1] Toda za obrazilo *-упь* (k osebnemu imenu **Ljubъ*) govorijo vzporednice v hercegovskem krajevnem imenu *Ljubinje***,** v ruskih krajevnih imenih *Любыня*, *Любыни*, ruskih rečnih imenih *Любыни*, *Любынька* idr. (Šulgač 2003: 77).

Na slovenskem ozemlju je razmeroma obilno zastopana antropotoponimna podstava **Byt-* (< **Bytogojь*, **Bytoradъ*), ki jo lahko zasledimo v krajevnih imenih *Bitnje*, *Bitnja*, *Bitnja vas*, *Betajnova*, *Bitiče* itd. Dobro so dokumentirane ***Bitnje*** v o. Kranj: 1160 *Vitingen*, 1291 in 1318 *Veiting*, *Veitingen*, *Vitingen* ipd., 1309 *Bitan*, 1383 *Wietingen*, 1421 *Veitting*, 1481 prvič *Veichting*, 1501 *Veytting*, 1826 *Feichting*. Toponim rekonstruiramo kot **Bytynь* + *-jane*, vendar je zanj značilno nihanje med množinsko in edninsko obliko tako v nemških zapisih kot v slovenski živi rabi, saj domačini pogosto uporabljajo obliko *Bitenj* (< **Bytynь*).

2.11 Obrazilo ***-ьn-***: malo verjetno je, da se to obrazilo skriva v toponimih ***Dragočajna*** (< **Dragočajь*) in ***Ljubgojna*** (< **Ljubigojь*), kot je to menil Bezlaj (1967: 158), saj je ta dva toponima laže uvrščati v izpeljanke z zbirnim obrazilom *-ina*, tako kot *Radgona* (< **Radegojevina*), torej **Dragočajevina*, **Ljubigojevina*. Tudi toponim ***Ljubno*** v o. Radovljica je bil glede na historične zapise 1358 *Lewfel* itd. (Kos 1975: 329–30) prvotno izpeljan z obrazilom *-jь*, torej tako kot *Ljubelj*, *Dragomelj*, *Črnomelj*. Skoraj nedvomno pa spada v to kategorijo ime zaselka ***Kosimerni Dol*** (Poklek nad Blanco v o. Sevnica), ki glede na historične zapise 1309 *Cressimerstal*, 1322 *villa Crezziemerstal*, 1406 *Kryssermertal*, 1448 *Cryssymertal* izhaja iz antroponima **Krěsimirъ*. Tudi ***Goselna vas***, nem. ***Gosselsdorf*** v Podjuni s historičnimi zapiski 1050 *Goslauuis*, nem. ok. 1000 *Gozlindorf*, 1193 *Gozzelndorf* verjetno kaže na izpeljavo iz hipokoristične antroponimne podstave **Gosel* < **Gojьslavъ* z domačim obrazilom *-ьn-*, če ne gre za morebitni prevzem nemškega morfema *-n-*. Toponimi, kot sta ***Budna vas*** v o. Sevnica (1581 *Budinauas*, Höffler 1982: 36), ***Radna vas*** pri Mokronogu (1371 *Radendorf*, Kos 1975: 685) ipd., so izpeljani prejkone s pridevniškim obrazilom *-in*.

2.12 Na pridevniško obrazilo ***-ъ*** je v onomastiki opozoril Bošković (1978: 381): ***Čadrg*** v o. Tolmin (< **Čadragъ*), ki ga je Bezlaj neutemeljeno izvajal iz romanskega apelativa (1976: 71), ***Bitež***, zaselek Grgarja v o. Nova Gorica (< **Byteš*ъ, prim. priimka *Bitežnik* in *Viteznik*, ki ju ne kaže izvajati iz podstave *vitez*, kot npr. Snoj v Bezlaj 2005: 325), ***Sanabor*** v o. Vipava (< **Samoborъ*, 1499 in 1780 *Samobor*, 1822 *Samabor*, nar. *Snober*, etnik *Snoberci*, prim. tudi priimek *Samobor*, 15 nosilcev v RS), ***Boga vas*** na Dolenjskem (< **Bogъ*), ***Bogo*** v o. Sežana (< **Bogъ*), ***Dragomilo*** v o. Šmarje pri Jelšah (< **Dragomilъ*), ***Rádana vas*** pod Pohorjem (< **Radanъ*), ***Raduha*** v Savinjski dolini (< **Radohъ*), prim. Stankovska 2007:386.

[1] Številke v oklepajih pomenijo število oseb s tem priimkom v RS na dan 30. junija 2006, gl. http://www.stat.si, rubrika Imena in priimki.

2.13 Obrazilo ***-ьсь*** v funkciji posamostaljanja pridevnika lahko zasledimo predvsem pri mlajših naseljih (toponimi, nastali s transonimizacijo iz ledinskih imen) in manjših potokih, npr. ***Radkovec*** v o. Slov. Bistrica, 1825 *Radkowetz* (FK., k.o. Malo Tinje), iz osebnega imena **Radko*, ***Tehóvec*** v o. Medvode, 1825 *Techoutz* (FK, k.o. Studenčice), iz osebnega imena **Těhъ* (prim. 864 *Tiecosit* < **Těhožitъ* v dolini Krke na Koroškem, Kos Gr. II: 147), potok ***Bitgovec*** v o. Žirovnica, k.o. Doslovče (< **Bytogoj-ev-ec*). Toponim ***Jereslavec*** v o. Brežice ne spada v to skupino, saj je nastal s flektivno derivacijo iz rodilnika množine, o čemer priča tudi lokalna raba *Jereslavci* in historični zapis iz l. 1780 *Jeroslavcze* (Jožefinski 1996: 140). Ime spada torej med patronimična in je nastalo iz osebnega imena **Jeroslav* (varianta k **Jaroslav*), večkrat izpričanega na Gornjem Štajerskem v 12. stol. tako v ženski kot v moški obliki: *Ierazlawa*, *Gerozla*, *Ierazla* (Kos Gr. IV: 472, 474, 475).

2.14 Obrazilo ***-jakъ*** je v izantroponimni toponimiji zelo redko in večinoma mlajšega izvora, npr. ***Radomerščak*** v o. Ljutomer (< **Radomir* + *-ьsk-* + *-jak*).

2.15 Obrazilo ***-nikъ*** nastopa praviloma le v hišnih imenih in priimkih, včasih pa tudi v imenih manjših potokov, npr. ***Hotušnik*** v o. Gorje (< **Hotuha*), in vrhov, npr. ***Bitagojnk*** v o. Devin Nabrežina (< **Bytogojь*).

2.16 Obstajajo tudi navidezno neizpeljana krajevna imena, npr. **Dragomer**, **Strahomer**, kjer gre najverjetneje za otrditev nekdanjega obrazila *-jь*.

2.17 Posebno manjšo skupino predstavljajo še krajevna imena, ki so nastala s transonimizacijo antroponimov v imenovalniku množine: ***Budihni*** v o. Nova Gorica, prim. priimek Budihna, ***Búdgoji***, it. *Bodigoi* v o. Prapotno v slovenski Benečiji, prim. nekdanji priimek *Bodigoj*, ***Dragoši*** v o. Črnomelj, prim. priimek *Dragoš*, ***Radóši*** v o. Metlika, prim. priimek *Radoš*.

3 Imena iz dvočlenskih antroponimov so bistveno manj številna (*Doslovče*, *Dražgoše*, *Hobovše*, *Hotedršica*, *Kozmerice*, *Sodražica*, *Radoslavci*, *Večeslavci*) kot imena iz hipokoristikov (*Bohinj*, *Godešič*, *Gostinja vas*, *Hoče*, *Hotavlje*, *Ljubelj*, *Ljubinj*, *Prvačina*, *Radeče*, *Stična*, *Trebče*, *Trebuša*, *Želimlje*, *Žitkovci*). Že na prvi pogled je jasno, da je distribucija priponskih obrazil pri izantroponimnih toponimih drugačna od distribucije izapelativnih toponimov. Pri prvih prevladujejo svojilnopridevniška, pri drugih pa samostalniška obrazila *-ec*, *-nik*, *-jak*. Izapelativni toponimi so pogosto nastali z onimizacijo, brez izpeljave, medtem ko so pri izantroponimnih takšne tvorbe le navidezne.

Literatura

A. Bajec, 1952: Besedotvorje slovenskega jezika II–III. Izpeljava slovenskih pridevnikov. Zloženke, Ljubljana.

A. Bergermayer, 2005: Glossar der Etyma der eingedeutschten Namen slavischer Herkunft in Niederösterreich, Wien.

H. Bergmann, 2005: Slawisches im Namengut der Osttiroler Gemeinden Ainet und Schlaiten: Anmerkungen zur Slavia submersa im vorderen Iseltal, Wien.
F. Bezlaj, 1956–61: Slovenska vodna imena I–II, Ljubljana.
F. Bezlaj, 1965: Slovenski imenotvorni proces, Jezik in slovstvo X, Ljubljana, 113–118. Ponatis v Bezlaj 2003.
F. Bezlaj, 1967: Eseji o slovenskem jeziku, Ljubljana.
F. Bezlaj, 1976: Etimološki slovar slovenskega jezika, Prva knjiga, A–J, Ljubljana.
F. Bezlaj, 1995: Etimološki slovar slovenskega jezika, Tretja knjiga, P–S, Ljubljana. Dopolnila in uredila M. Snoj in M. Furlan.
F. Bezlaj, 2003: Zbrani jezikoslovni spisi I-II, ur. M. Furlan, Ljubljana.
F. Bezlaj, 2005: Etimološki slovar slovenskega jezika, Četrta knjiga, Š–Ž, Ljubljana. Avtorji gesel F. Bezlaj, M. Snoj, M. Furlan, ur. M. Snoj in M. Furlan.
R. Bošković, 1978: Р. Бошковић, Поводом неких топонима, v: Одабрани чланци и расправе, Титоград.
M. Grković, 1983: М. Грковић, Имена у Дечанским хрисовуљама, Нови Сад.
G. Holzer, 2001: Die Slaven im Erlaftal. Eine Namenlandschaft in Niederösterreich, Wien.
P. Ivić – M. Grković, 1980: П. Ивић и М. Грковић, Топоними антропонимијског порекла у Светостефанској хрисовуљи (1318), Втора југословенска ономастичка конференција, Скопје, 95–108.
JZ 2002 – Jezikoslovni zapiski 8 (2002), št. 2, Ljubljana. Ur. J. Keber. Avtorji prispevkov so: A. Šivic-Dular, M. Furlan, M. Snoj, J. Keber, S. Torkar, V. Majdič, D. Čop, A. Gložančev, P. Merkù in M. Kozar.
F. Jakopin, 1992: Miklošič – utemeljitelj slovanskega imenoslovja, v: Miklošičev zbornik (ur. J. Toporišič, T. Logar, F. Jakopin), Obdobja 13, Ljubljana, 67–75.
R. Kolarič, 1963: Slov. Sodražica, Јужнословенски филолог XXV, Београд, 395–398.
M. Kos, 1968: Kolonizacija med Dravo in Rabo pa krajevna imena na *-ci*, v: Svet med Muro in Dravo, Maribor, 256–264.
M. Košmrlj, 1970: Dvočlenska antroponima v slovenskih krajevnih imenih, Onomastica jugoslavica 2, Ljubljana, 102–117.
E. Kranzmayer, 1956–58: Ortsnamenbuch von Kärnten I-II, Klagenfurt.
O. Kronsteiner, 1975: Die alpenslawischen Personennamen, Wien.
O. Kronsteiner, 1982: Die slowenischen Namen Kärntens. Mit einer Einleitung von Heinz Dieter Pohl), Wien (3., dopolnjena izd., 1. izd. 1974, 2. izd. 1976).
P. Lessiak, 1922: Die kärntnischen Stationsnamen. Mit einer ausführlichen Einleitung über die kärntnische Ortsnamenbildung, Carinthia I, Klagenfurt 1922, 1–124.
W. Lubaś, 1971: Słowotwórstwo południowosłowiańskich nazw miejscowych z sufiksami *-ci*, *-ovci*, *-inci* itp., Katowice.
B. Mader, 1986: Die Aplenslawen in der Steiermark: eine toponomastisch-archäologische Untersuchung, Wien.
P. Merkù, 1996: Predkrščanska slovenska osebna imena v Trstu (1307–1406), v: Zbornik Brižinski spomeniki, Ljubljana–Trst 1996, 451–455.
D. Mertelj – F. Bezlaj, 1960–61: Slovenska krajevna imena na *-jane*. Po seminarski nalogi Draga Mertlja priredil za tisk F. Bezlaj, Jezik in slovstvo VI, Ljubljana, 187–192, 220–225.
F. Miklošič, 1860: Die Bildung der slavischen Personennamen, Wien.
F. Miklošič, 1864: Die Bildung der Ortsnamen aus Personennamen im slavischen, Wien.
F. Miklošič, 1872–1874: Die slavischen Ortsnamen aus Apellativen I-II, Wien.
NMP VI – Nazwy miejscowe Polski. Historia-pochodzenie-zmiany, pod red. K. Rymuta, t. VI: L-Ma, Kraków 2005.

F. Planina, 1981: Imena naselij v loški občini, Loški razgledi 28, Škofja Loka, 207–226.
H.-D. Pohl, 2000: Kärnten – deutsche und slowenische Namen/Koroška – slovenska in nemška imena, Österreichische Namenforschung, Jg. 28, Heft 2–3.
A. Profous, 1949: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. II. Praha.
F. Ramovš, 1924: Historična gramatika slovenskega jezika. II. Konzonantizem, Ljubljana.
F. Ramovš 1952–53: Iz slovenske toponomastike, Zgodovinski časopis 6–7, Ljubljana, 154–158, ponatis v: Zbrano delo, 2. knjiga, Ljubljana 1997, 737–741.
N. Rodić, 1980: Н. Родић, Топоними с посесивним придевом на *-ји (-овь*, *-инь*) у светостефанској, дечанским и арханђеловској хрисовуљи, v: Втора југословенска ономастичка конференција, Скопје, 301–320.
J. Scheinigg, 1892: Slovenische Ortsnamen aus Personennamen, Carinthia I, 82 J., Klagenfurt, 106–115, 150–157, 179–187.
P. Skok, 1934: Iz slovenačke toponomastike II, Etnolog 7, Ljubljana, 51–87.
F. Sławski, ZSP I: Zarys słowotwórstwa prasłowiańskiego, v: Słownik prasłowiański, tom 1, Wrocław etc. 1974, 43–141.
J. Stanislav, 1948: Slovenský juh v stredoveku, Turčiansky Sv. Martin.
Lj. Stankovska, 1997: Љ. Станковска, Македонска ојконимија, Скопје.
Lj. Stankovska, 2007: Љ. Станковска, Македонско-словенечки топонимски паралели, v: Merkujev zbornik (Jezikoslovni zapiski 13, 1–2), 375–388.
M. Šimundić, 1973: Značenje najstarijih slovenskih osobnih imena, Časopis za zgodovino in narodopisje 5, Maribor, 14–46.
M. Šimundić, 1985/86: Slovensko-čakavsko-kajkavski samostalnik *saja*, *saje* tudi na štokavskem področju, Jezik in slovstvo XXXI, št. 8, 274-275.
A. Šivic-Dular, 1989: Besedotvorne vrste slovenskih zemljepisnih imen na gradivu do leta 1500, *Obdobje srednjega veka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi*, Ljubljana, 229–244.
A. Šivic-Dular, 2002: Zgodovina imenoslovja v Sloveniji, *Jezikoslovni zapiski* 8, št. 2.
J. Šlebinger, 1916: Luka Pintar. Nekrolog. Seznam Pintarjevih spisov, Carniola n.v. 7, Ljubljana 1916, 150–160.
K. Štrekelj, 1906: Razlaga nekterih krajevnih imen po slovenskem Štajerju. 1., Časopis za zgodovino in narodopisje 3, Maribor, 41–64.
V. P. Šulgač, 2001: В. П. Шульгач, Ойконімія Волині. Етимологічний словник-довідник. Київ.
V. P. Šulgač, 2003: В. П. Шульгач, К реконструкции праславянского лексического фонда: производные на **-уть* (на основе ономастического материала »Новгородских писцовых книг«, Студії з ономастики та етимології 2003, Київ.
V. N. Toporov, 1993: В. Н. Топоров, Праславянская культура в зеркале собственных имен (элемент **mir-*), v: История, культура, этнография и фольклор славянских народов. XI Международный съезд славистов, Москва.
S. Torkar, 2003: Zgodovinska antroponimija vzhodne Tolminske. Magistrsko delo (mentorica prof. dr. A. Šivic-Dular), Ljubljana.
S. Torkar, 2004: K izvoru in pomenu krajevnih imen *Prvačina* in *Prebačevo*, Jezikoslovni zapiski 10, št. 1, 103–106.
S. Torkar, 2007: O neprepoznanih ali napačno prepoznanih slovanskih antroponimih v slovenskih zemljepisnih imenih: Čadrg, Litija, Trebija, Ljubija, Ljubljana, Biljana, Folia onomastica croatica 16 (2007), Zagreb, 257–273 (v tisku).
O. N. Trubačov, 1978: О. Н. Трубачев, Этимологический словарь славянских языков. Праславянский лексический фонд, Выпуск 5 (*dělo–*dьržьlь), Отв. ред. член-корреспондент АН СССР О.Н. Трубачев, Москва.
H. Tuma, 1929: Imenoslovje Julijskih Alp, Ljubljana.

V.L. Vasiljev, 2005: В. Л. Васильев, Архаическая топонимия Новгородской земли, Великий Новгород.
J. Zaimov, 1973: Й. Заимов, Български географски имена с *-jь*, София.

Viri

P. Blaznik, HTŠK: Slovenska Štajerska in jugoslovanski del Koroške do leta 1500, I–III, Historična topografija Slovenije, Maribor 1986–1989.
FK: Franciscejski kataster (www.arhiv.gov.si)
GZL, 1960: Gradivo za zgodovino Ljubljane V, Listine iz kodeksov Mestnega arhiva v Trstu 1326–1348, Ljubljana (v prepisih Sama Pahorja).
J. Höffler, 1982: Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in Slovenskem Štajerskem s konca 16. stoletja, Ljubljana.
Imenik, 1951: Imenik naseljenih mesta u FNRJ. Stanje 1 januara 1951 godine, Beograd.
Jožefinski, 1995–2001: Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763–1787, zv. 1–7. Ur. V. Rajšp, Ljubljana.
F. Kos, Gr.: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku (do leta 1246), I–V, Ljubljana 1902–1928.
M. Kos, 1948–54: Urbarji Slovenskega Primorja I-II, Ljubljana.
M. Kos, 1975: Gradivo za historično topografijo Slovenije (za Kranjsko do leta 1500), I–III, Ljubljana.
P. Merkù, 1999: Slovenska krajevna imena v Italiji. Priročnik/Toponimi sloveni in Italia. Manuale, Trst.
SKI, 1985: F. Jakopin, T. Korošec, T. Logar, J. Rigler, R. Savnik, S. Suhadolnik, Slovenska krajevna imena, Ljubljana.
SURS: Krajevna imena (www.stat.si).
I. Zelko, 1982: Historična topografija Slovenije. Prekmurje do leta 1500, Murska Sobota.
TTN 5: Geodetska uprava Republike Slovenije, Temeljni topografski načrti, 1 : 5.000.
Zdovc, 1993: Slovenska krajevna imena na avstrijskem Koroškem/Die slowenischen Ortsnamen in Kärnten. Pisava, izgovarjava in naglas, vezava in sklanjatev ter izpeljava slovenskih koroških krajevnih imen. Gradivo zbral, izbral in uredil Pavel Zdovc, Dunaj.

Summary

Slovene Geographical Names from Slavic Anthroponyms

Slovene onomastics does not yet have a monographic treatment of one of the most significant categories of geographical names, i.e., toponyms from anthroponyms of Slavic origin. F. Bezlaj's *Slovenska vodna imena* (1956–61) is the only monograph that also includes this category of toponyms and can serve as the basis for further studies. Because of numerous innovations in Slovene phonological system, etymologization of Slovene geographical names often presents an almost impenetrable problem, particularly when no historic records are available. In the current Slovene ethnic territory there are over 800 recognizable toponyms from anthroponyms of Slavic origin, a large part of which can be recognized only with precise linguistic analysis. Because of the lack of data, even this analysis does not always allow to completely disambiguate the derivational structure of a toponym. The article surveys the major features of Slovene toponyms formed from anthroponyms.